

Független Magyarország

Egy szám
1500
korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefon szám: 186.

Felíró szerkesztő:
FODOR KÁROLY.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 100.000 K.
Videkre negyedévre 120.000 K.

Egy szám
1500
korona.

A vármegyeház exterritoriális utvonalát hengerelte le először a vármegye új gőzhengere.

465 millióba került az új gőzhenger, a lakókocsi és két öntöző kocsi.

A vármegyeház udvarára esinos, vasszörnyeteg vonult be és a mai napon már üzembe is helyeztette az államépítészeti hivatal. A vasszörnyeteg ugyanis nem más, mint a vármegye uti gőzhengere, amivel a múltakat hengerelik le.

A vármegye eddig ugyanis úgy volt, hogy az utak hengereléséhez mindig Somogyvármegyétől kért kölcsön gőzhengert s ilyen címen eddig 25 millió korona használati bért fizetett le Somogyvármegyének. Bacsóvármegye megunt a kölcsönkérést, mert hisz Somogyvármegye ugyanis mindig akkor adta oda a gőzhengert, amikor már neki nem volt rá szüksége, vagy amikor a rossz idők beálltak s dolgozni nem lehetett vele és elhatározta, hogy egy ilyen gőzhengert fog beszerezni. A vármegyének Zomborban ugyanis 3 ilyen 13-as tonnas Ganz-gyári gőzhengere volt, amit a szerbek lefoglaltak és tönkretettek hozzánemérésükkel és anyagságukkal.

A vármegye a Magyar Állami Gépgyárban vásárolta a vadonatúj gőzhengert, hozzá egy bódészerű lakókocsit és két öntöző kocsit 465 millió koronáért. A megrendelt rekvirítumok megérkeztek s most ott állnak a vármegyeház udvarán. Az új gőzhenger munkája a vármegyeház udvarán húzódó 250 m. hosszú exterritoriális ut — miután a vármegyeháza Baja város, tehát idegen területen fekszik — lehengerelése volt. Ez a 250 m. hosszú utvonal, amelynek lehengerelésével kezdte meg bajai szerepét a gőzhenger, — ugyanis szintén be van szerelve a vármegyei utak közé.

A gőzhengert pénteken Bácsalmásra viszik, ahol a Bácsalmás-tatahtzai és Bácsalmás-bácsmadarasi már elkészült kőutakat

fogja lehengerelni. Végül Borota határában a Jánoshalma-felső-szentiváni utvonalszakaszon még egy km-nyi utat fog lehengerelni.

Ha a gőzhenger ezeket a munkákat elvégzte, akkor a vármegye Baja városának adja kölcsön térítés ellenében a hengeret, hogy a jelenleg épülőfélben levő Bajavaskuti utszakaszt, ami akkorra elkészül, lehengerelje. Ennek elvégzésével vépül a csávoiyi köz-

utat fogja helyreállítani és lehengerelni Baja város határában.

Erre a gőzhengerre a vármegyének mulhatatlan szüksége volt az utak lehengereléséhez, mert így nem kell várakozni a kölcsön gőzhengerre s a kölcsöndíjat is megtakarítja, sőt így még a vármegye kap kölcsönellenszolgáltatást érte. De ez egyúttal azt is jelenti, hogy ezután nem kell várakozni, míg az utszakaszon közlekedő kocsik, az eső és az idő végtelensége préseli le a kövel töltött utakat, hanem azonnal meg lehet csinálni ezt a munkát.

Az öntöző kocsikkal egyelőre a vármegyeház utját és a virágokat, valamint a kőutak porosabb és a közutakhoz közlebb eső szakaszait fogják lecsapolni.

„Leszúrom még az Istent is, ha az utamba kerül!”

Az órák-ékszerész kalandja a Petőfi uccában

Érdekes rablótámadás ügyében nyomoz a bajai államrendőrkapitányság detektívtestülete. A feljelentést Bacsányi József órák és ékszerész tette meg, aki előzőnk és érdeklődésünkre a következőkben mondotta el esetét úgy, amint azt a rendőrségen tett bejelentésében is feltárta:

— Nemrégiben szép nyári estén tíz óra tájt szüleimnek Damjanich uccai házába tartottam. A társaságomban Balogh tanár volt. Koromfekete éjszaka borult a Petőfi uccára. Már nem nagy távolságban lehettem szüleim házából, amikor egy sötét kapujából tegbaszakadt, két munkásinget viselő, sport sapkás fiatal ember ugrott előm. Mellbe vágott és pénzt követelt. Én visszafélek és hátrálni kezdtem a fenyegető marcona aink elől, mire az bicakát rántott, azurásra felemelte és azt mondta:

— Nekem pénzt adjon elő! Én szegény ember vagyok, aki nek nincs munkája és kenyere sem. Az eikeseredés visz a bűnre, Én nem törődöm se Istennel, se emberrel, se törvénnyel: az Istent

is leszúrom, ha utamba kerül és pénze van!

— A magatartása egyre fenyegetőbb lett, mire én futni kezdtem. Az ismeretlen utonálló üldözőbe vettem, de én előnyt nyertem, mert könnyebben futottam. Balogh tanár előre sietett, hogy bemenjen házába a rabló elől s ekkor nyíltan látta a gázlámpa alatt az ismeretlen elszánt fiatal embert.

— Én a Szent Antal ucca felé futottam, illetve csalógtam a rablót azon hiszemben, hogy elvakultan üldözni fog s akkor majd Szent Antal uccai rendőrszoba rendőrei elfogják. De az aink észrevette szándékomat, abba hagyta az üldözést, visszafordult és elhúzott az éjszakában.

— Elcsúsztam nem is gondoltam arra, hogy bejelentsem a dolgot a rendőrségnek, de pár napra rá az Uránia moziban meglátam s pontosan felismertem benne éjszakai támadómat. Ő is észrevett engem és akkor a löveg fojtagában elhúzott szemem elől. Rá pár nap múlva ismét a moziban találkoztam vele, ekkor odamen-

tem dr. Debő Árpád inspekciós rendőrianácsoshoz és Henzler Árpád ügyeletes rendőrfelügyelőhöz és előadtam nekik az ügyet röviden és kértem, hogy támadómat tartóztassák le. Rögtön rendőrök és detektívek jöttek, akik elő is állították az államrendőrkapitányságra. Itt a kihallgatása alkalmával kiderült, hogy egy városi tisztviselőnek kiskorú, 18 éves, hatalmasan meglepett lakatos fia, aki munkanélküli csavarog és nyugtalanítja Baja éjszakai életét és a közbiztonságát veszélyezteti. Kihallgatása alkalmával mindent tagadott, még azt is, hogy kék ingje és sportsapkája van, valamint hogy előzőleg is volt moziban s akkor meglepett Bacsányi firkészdő szemem elől. Mikor azonban felvultatta Bacsányi azon barátait, akikkel együtt volt a moziban, akkor beismerie, hogy tényleg volt moziban. Balogh tanár is felmentette benne az éjszakai támadást. Bacsányi órák és ékszerész azt is megállapította, hogy az utonálló éjszakai támadó ugyanazon borbély üzletbe jár, mint Bacsányi. Itt érdeklődött az ékszerész az illető fiatal ember ruhadarabjai után s a borbélyüzletben bizonyították, hogy illető utonálló csavargyári alkalmazottnak csakugyan van kék ingje és sportsapkája.

A rendőrség tekintettel arra, hogy az apja városi önlálló hatáskörű tisztviselő, egyelő szabadlábra helyezte, de a nyomozást folytatja ellene.

— Felujtják az Egyetértést Prágában.

Bécs ajánlatát egy magyar lap szerkesztésére a magyar emigránsok elfogadták. A lap „Egyetértés” címen fog megjelenni. Veér Imrén kívül Kéri, Kunfi, Szende, Renai, Gábor, Böhm és Jászi lesznek a szerkesztőség tagjai. A lap szeptember közepén fog megjelenni. Csak azt nem tudjuk, hogy az Egyetértés hogyan fogja az egyenlítés eszméjét szolgálni, amikor Magyarország ellen askádódik és bajseverőnek indul.

Saison cikkek nagy kiárusítása.
Szandálok, fehér cipők
mélyen leszállított áron

Kattarinka József és Fia Cipőáruházban. Telefon 206.

Szandálok és fehércipők!

rendkívül olcsó árban és nagy választékban
STELLNER ZSIGMOND cipőüzletében, Vörösmarthy u. 1.

mintha Baján egy évig hozzáértő kezek vezetése nélküli trenirozna. Utolsó mérkőzése a ETE. ellen oly izgatón szép volt, hogy a közönségből nagyon sok tapsot váltottak ki, egyik napról a másikra feljavult kombinációikkal. Weidinger Ferenc mutatott játékával a vidéki válogatott csapatba kvalifikálta magát. Gyarmati és Glózer (MESE) kapusok között válogatják ki az augusztus 23-án eldöntésre kerülő Budapest b) vidéki válogatott mérkőzés vidéki kapusát.

Mindent összeszögezve örömmel állapítjuk meg, hogy derék hölgyuszóink és pótlójátékosaink tudásuk legjavát vitték a közdelembe és ha még azt is tekintetbe vesszük, hogy téli uszoda nélkül értek el ekkora sikert, reménykedve gondolunk arra az időre, amikor majd Eger pé dáját köveve, maga a város fog hozzájárulni ahhoz, hogy a sok uszodatehetség ne kényszerüljön háromnegyed éves pihenőket tartani, hanem téli uszodában is trenirozhat majd. Uszóink vannak már, köteleességünk uszodát is adni nekik!
Schwarz Dezső.

A vén nazarénus hullámsírba vágott.

(Saját tudósítónktól.) Pár napja elzöngött megírta már a Független Magyarországnak, hogy augusztus 5-én éjjel fél tíz órakor a Dunánál Pandur-szigeti partra mentén isme ellen holttestet fogtak ki a folyamőrök. A holttestet a Duna áradása görgette, sodorta lefelé s időnként a víz alá került. A rendőrség a hulla ügyet bejelentette az államtűgyészségnek, amely megindította a nyomozást, ami eredménnyel is járt, mert a keleti csendőrség jelentette a királyi ügyészségnek, hogy Kecelről eltűnt egy vén ember, a 73 éves, nazarénus vallású Németh Ferenc. A csendőrség és a községbeliek a fényképről felismerik az öreg istenes nazarénust, akit így hivatalosan is agnoszkáltak.

A csendőrség megállapította, hogy Németh Ferenc öngyilkosságot követett el, mert az életben megrkkant aggyalán megunt az életét, ami egyébként is súlyos teher volt szegény fejének a nagy szegénysége mellett. Németh Ferenc, amikor halálra szánta magát, biztosra ment. Hogy minél bizonyosabban a víz alá kerüljön és a hullámsírba kerüljön, a két nadrág szarát megrakta homokkal s alul a szárnyilását bekötötte fűzfavesszővel, nekogy a homokot a víz kimossa a nadrágszárból. Így is történt. Némethet pár pillanat alatt elnyelte az erősen megáradt Duna feneketlen mélysége.

Az öreg Németh nagyon eltehetett keseredve, mert a nazarénusoknál nemcsak tiltott és a felekezet tagjai által be is tartott hitsszabály az öngyilkosság hanem — de facton is — a legnagyobb ritkaság, ha egy újabb saját magvet véget életének.

HIREK.

— **Izr. Istentisztelet.** Pénteken délután az Istentisztelet a további intézkedésig háromnegyed hétkor kezdődik.

— **A Bajai Sport Egyesület** folyó hó 23-án d. e fél 11 órakor a Nemzeti Szálló nagytermében rendkívüli közgyűlést tart.

— **A tűzoltótestület díszelőadása.** Szerdán este mutatták a Központi Kertmoziban Porzsoit Kálmánnak „Ha megfujják a trombitát” című hazafias tárgyú mozsizkeccsét, amelyet nagy publikum nézeit végig. Az előadás jövedelme a Bajai Tűzoltó és Mentő Testület céljait szolgálta.

— **Visszafizetik az inség és testnevelésügyi adót.** A városi adóhivatal közli hivatalosan, hogy mindazok, akik 1924-25. évekre a szegény és testnevelési adót befizették, a befizetett összeget a városi pénztárból bélyegmentes nyugtára felvehetik. Az érdeklődők felvilágosítást nyerhetnek dr. Madarász Lajos adóügyosztályi főnöknél.

— **Kadettok érkeztek Bajára.** Ma, csütörtökön délután a fél két órai mohácsi hajóval Pécsről 31 katonaiskolai növendék érkezett Bajára, akik szombaton délutánig maradnak Baján. A kirándulás célja tanulmánytervezés, valamint az a cél, hogy megtekintsék Baja nevezetességeit, középüleit s azonkívül a környékre is kirándulnak. A hadapródok ma délután-negyed három órakor a Nemzeti Szállodában ebédeltek.

— **Elhunyt kereskedő.** Rosenfeld Miksa kereskedő Bácsalmáson meghalt. Ma délelőlt volt a temetése. Az elhunytban dr. Róna Dezső közporkhái igazgató-főorvos a testvérét gyászolja.

— **Szaporítják a korcsmákat.** Lovrenty Zsigmond bajai lakosnak korábban italmérsi engedélyt adtak. Az italmérsi illeték kivételése céljából forgalmáról hozzávetőlegesen szerkesztett összeírásai korcsmákat 8 napon át a városi adóügyosztálynál l. em. 2. ajtó közszemlére teszik ki azzal, hogy ezen jegyzékre ugy az érdekeit, mint az iparászatok részéről a városi tanácsnál 1925. évi augusztus hó 11-ig benyújtandó írásbeli észrevételt lehet megtenni.

— **Trikót találtak.** A rendőrségre beszolgáltattak egy talált férfi trikóinget, amelyet jogos tulajdonosa átvehet az államrendőrkapitányságon.

KÖZPONTI KERTMOZI

Csütörtökön augusztus hó 13-án este fél 9 órakor
Ha megfujják a trombitát...
Irredenta mozsizkeccs 2 film és 2 szinpadí részben.
Rendes mozi helyárok.

Hölgyek figyelmébe!

Nem az a jó parfüm, amelynek illata csupán a ruháralocsoláskor érezhető. A jó parfüm napokig, sőt hetekig megtartja illatát. Elsőrangú parfümök kaphatók az

APOLLÓ-illatszertárban
Baján, (az Uránia-mozgó mellett.)

RÉSZLETFIZETÉSRE
újbol kaphatók a
SINGER VARRÓGÉPEK
SINGER CO. VARRÓGÉP. RÉSZV. TÁRS.

Fischer Simon

mechanikai üzletében
BAJA, Erzsébet királyné ucca.

— **A Bajai Daloskör bemutatja a soproni versenyszámokat.** Szerdán délután 6 órakor előkelő meghívott publikum jelenlétében mutatta be a Bajai Daloskör azon dal számokat, amelyekkel részt vesz a soproni XX. országos dílversenyen. Különösen szép harmoniával mutatták be a Mienk a föld című költői dalszámot, azonkívül a Magyar nyelv és A reményhez című dalokat, ugy hogy az a meggyőződéssük, hogy a Bajai Daloskör soproni szereplésével csak növelni fogja ennek a városnak jó hírét. A dalárda tagjai 30 an 24 kizérő s érdeklődő családtaggal ma, csütörtökön este a 8 óra 20 perces vonattal utaznak el s pénteken délután érkeznek Sopronba.

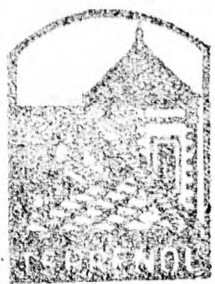
— **Zongora hangolás.** Wertheimer Károly zongorahangoló Budapestől Bajára érkezett. Hangol, javít, tisztít lelkiismeretesen és szakszerűen. Előjegyezni lehet a kiadókivatalban és Wagner Antal zeneműkereskedésében.

— **Rendezni kell az ipari kiállítások ügyét.** A hőmezővásárhelyi iparoskongresszus tárgysorozatán is szerepel, de valóban sürgős megoldást igénylő kérdés az ipari kiállítások rendezésének ügye. Ezen a nyáron például két hónapon belül és majd-nem egyidőben Budapestben, Hódmezővásárhelyen, Sopronban, Zalaezerszegen, Cegléden és Soroksárott és sok más helyen is rendeznek ipari kiállítást. Ez a jelenség alapján ürvendetes,

mivel a magyar ipar megmozdulását és fejlődését jelenti, és ebből a szempontból csak dicséret illeti a kiállítás rendezőit. A kiállítások időpontjának összeharó-dása azonban már károsan hat-hat az egyes kiállítások sikerése és azért ebből a szempontból felelőtlenül szükséges volna, hogy a különböző kiállítások terminusait valamiképen központiilag egyeztetnék össze. A jelenlegi állapot szerint féő, hogy a kiállítások egymástól vonják el a kiállításokat s csak félsikerhez vezet.

— **Nyalókaverseny a Strand-fürdőn.** A nyalókajárvány a mai idők modern betegségé. Gyerekek és komoly felnőttek, urí és pórnépszég egyaránt hódolnak ennek az epidemikus szenvedélynek. Hiáb, a mai raffiniált világban különösen szeretnek nyálni az emberek. A nyalóka ma a legnépszerűbb valami az országban. Mindenki nyál valamit, sokan a szájuk szélét. Ez a tömegszendvedélyt most ügyesen akarja kamatoztat Ács János, a strandfürdő tulajdonosa, aki elhatározta, hogy a szombati és vasárnapi ünnepek alkalmával olyasmivel lepi meg a világot, ami eddig még nem volt. Ilyesvalami a nyalóka-verseny. amit még sehol a világon nem rendeztek. Szombaton délután a strandfürdőn nyalóka-verseny lesz amelyen tízezer korona benevezési díj lefizetése ellenében bárki — felnőttek ugy, mint gyerekek — részt vehetnek. A verseny fel-tétele az, hogy egy tíz dekagramm súlyu nyalókát a versenyen résztvevő köteles egy órán belül elszopni. Akik egy órán belül elszopják, azok közül a 3 első pénzjutalomban részesülnek. Első díj 100.000, második 75 és a harmadik 50 ezer korona. Akikről észreveszik, hogy harapják a nyalókát, azokat diszkvalifikálják és kizárják a versenyből. Aki egy óra alatt nem szopja el a rásdó

Költőmesterek és építetők ügyelmébe!

szabadalmazott **Terrenol-pala** a világ legjobb tetőfedőanyaga
 fagyálló, tűzálló, vízátthatlan Allező vakolat és egyedarácsokhelyes
Ésöz Bajai Malomépítő és Műszergézségi Gépgyár
 Baja, Kölcsey ucca 3 szám alatt. (Központi-utca sarkán) Telefon: 111.

nyalókáját, az sem reflektálhat a díjra és elveszi a 10.000 koronás benevezési bántépénzt. A győztesnek is egy órán belül kell elszopnia a nyalókát, különben senki sem kapja meg a díjakat. A versenyzők egymást ellenőrzik, hogy ne csinálhassanak szabálytalanságot, azonban a strandfürdő publikuma lesz az ezerszemű bírő. Vasárnap délután pedig snapszli versenyt rendeznek a strandfürdő szaleltija alatt. A benevezési díj ugyanaz, mint a nyalóversenyben, amelyen senkisémet vehet részt olyan nyalókával, vagy új típusú kakas-szopókával, meg tolokával, amit az illető maga hoz. Mindenkinek kötelező nyalni, amit a strandfürdő adnak neki. A kecskék például sói fognak nyalni. Ez mind szép, csak azután a rossz idő el ne rongosítsa ezeket a műtárságos terveket.

Közgazdaság.

Milyen lesz az új magyar pénz?

írta: Fehér Antal a Bank és váltó-Üzlet Graaug J. Lipót cégtársulatjának az Anglió-Austrian Bank Ltd. volt főtitkársága.

A köznek óhajtok szolgálatait fenni ha ezt a fontos problémát más oldalról világítom meg. Döntés a fenti kérdésben a kormány részéről még nem történt, a megoldás pedig nézetem szerint nem nehéz, ha a következő három szempontból vizsgáljuk az ügyet:

1. Mennyi lesz és mily értékűből fog állani az a fedezet, amely a kibocsátandó új bankjegyek ellenértékét képezi.
2. Ha a bankjegyek csak részben vonnának fedezve, úgy azok szűvegezéséből ki kell látni, hogy ellenérték mily értékben

(valuta, nemesfém) és mily százezeres viszonylatban a fedezethez fizettetik ki a jegybank által.

Mindkét esetben a békebeli „Korona” elnevezést tartom helyénvalónak, mert ezt a körülményt a külföld leg hamarabb venné tudomásul mint nyilvánvaló közeledést a teljes békeállapot felé. Ugyanez áll az itthoniakra is.

3. Ha a pénzügyi kormány egyelőre megmaradna az eddigi államjegyeknél és csupán az úgynevezett „Entlung”-ot a nullák elhagyását kívánva technikai végrehajtani, úgy költséges új államjegyek kibocsátása helyett ajánlatos volna az eddig is használatban lévő pénzjegyek lebeglyezése. Vagyis, hogy például illusztráram 10.000 papírkorona „Egy átmeneti korona” bélyegzővel lárandó el. Ezt az elnevezést tartanám ugyanis okosnak mintegy jelképezve az átmeneti állapotot, melyen még pénzügynek át kell haladnia az 1. és 2. alatt említett bankjegyekre.

Mind a három módokat alkalmas arra, hogy nehézségek átszámítások, táblák használatát kiküszöbölje. A külföld fedeztetés bankjegyeinket megfelelően magasabbban fogja értékelni és ez viszont a békeállapotot és annak összes áldásait hozza vissza.

Még röviden csak szívére kötöm mindazoknak, akiket illeti a jelenlegi pénzügy — tekintve a magyar pénzt stabilitását — jó pénz, nem szabad lebecsülni az új magyar pénzt a fentiek alapján még jobb lesz, ehhez azonban szükséges még a beiső termelés fokozást a behozatal csökkentése az export növelése egyszerű munka!

Ne csak mondjuk, de tegyük is meg és nemes valuta lesz az új magyar pénzből!

Salamon Sándor

Elvállal lokomobíloknek magonjáróva, benzinnel üzemlő gépeknek szivó-gézzé való átalakítást, mindenféle gépek szakértői javítását, henger-furások, tengelyek készítését, autogén hegesztést stb. legelőszöb árban szavatosság mellett.

mezőgazdasági gépgyár, gép és műszaki kereskedés

Baja, Vörösmarty Mihály ucca 3. Telefon: 157.

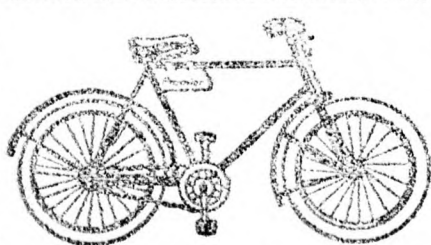
Ajánl mindenféle mezőgazdasági gépeket: fordáson traktorokat, melyek szánt, csépel és vontat, eredeti vaddisznó jegű ekéket, eredeti Unicum Deill vetőgépeket stb., mindenféle műszaki cikket, gép és hengerolaj, benzint, cséplőgépeket, eredeti Böhler dobson, legjobb tejszeparátorokat stb. olcsó árban teljes szavatossággal.

Fiatal gyermektelen házaspár házmesteri állást keres. — **BUDINSZKY, Káivária ucca 45.**

Éjeli inspektor augusztus 9 től, aug. 17-ig reggel 6 óráig és tovább nap délután 5 óráig **Dr. GEIBINGER JÁNOS**

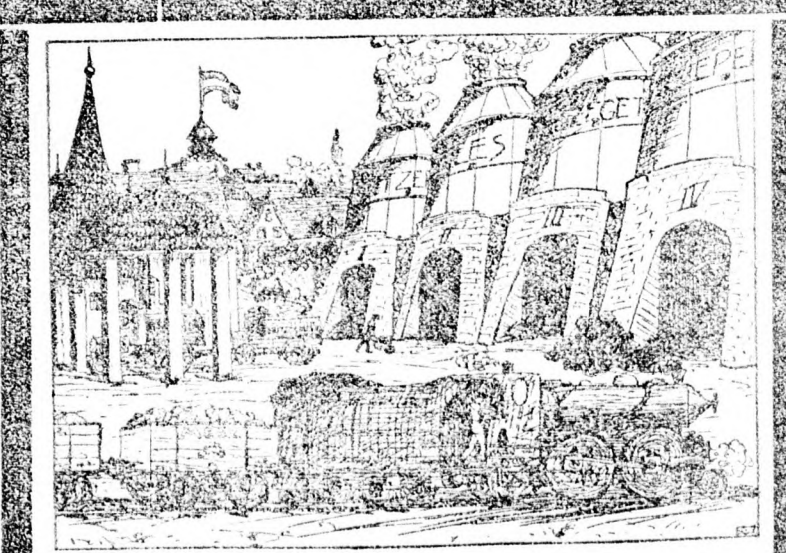
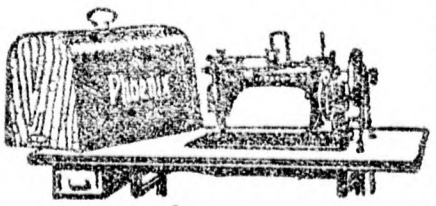
Duna szállítási vállalat gyakornokot fizetéssel felvesz. **Telefon szám: 264.**

Eladó szőlő és szántóföld Szentivánon közvetlen a faluban eladó 16 hold szőlő terméssel és prészázattal, továbbá szántóföld épülettel. Bővebbet Törri István ucca 4 alatt.

Fränkel és Horváth mechanikai műhelye. B a j a.

Kerékpárok, Phönix varrógépek, Mühlhausen kötőgépek, Protos írógép képviselése, szakszerű beszerzési forrása és javítása. Csapágyesztergályozási készülékek. Kedvező fizetési feltételek mellett.

Saját termelésű lávali égetett darabos

MÉSZ Portland cement, rotorta bakkalazás és hátrány fedellemez

Spitzer Illés BAJA, Budapesti-ut 9. Várkert. Minden mennyiségűt házhoz szállítok. — Telefon 121.